

Til kommuner, socialtilsyn, Ankestyrelsen samt andre myndigheder og organisationer m.v.

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 72 28 24 00
sim@sim.dk

Sagsnr.
2020 - 4461

Doknr.
242178

Dato
13-05-2020

Nye regler om lempelser af midlertidigt besøgsforbud på sociale tilbud

Social- og Indenrigsministeriet fastsatte med virkning fra 5. april 2020, kl. 10.00, et midlertidigt besøgsforbud på sociale tilbud.¹

Som led i *Aftale om initiativer for sårbare og udsatte grupper i forbindelse med COVID-19* indgået den 25. april 2020 af regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Nye Borgerlige og Alternativet blev det aftalt, at der skulle ske en lempelse af de fastsatte regler om besøgsforbud.

På baggrund af aftalen og efter delegation fra sundheds- og ældreministeren har social- og indenrigsministeren nu ændret reglerne om midlertidigt besøgsforbud, jf. bekendtgørelse nr. 610 af 13. maj 2020 om midlertidigt forbud mod besøg på anbringelsessteder og botilbud m.v. på socialområdet i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19).

Social- og Indenrigsministeriet skal hermed orientere om, at der fra bekendtgørelsens ikrafttræden dags dato den 13. maj 2020 gælder nye regler om midlertidigt besøgsforbud på en række sociale tilbud.

Ændringerne medfører kort fortalt:

- At visse tilbud undtages fra det midlertidige besøgsforbud.
- At borgere på sociale tilbud, der i dag ikke kan få besøg, fordi de ikke er omfattet af de såkaldte "kritiske situationer", nu får mulighed for besøg på udearealer fra 1-2 faste besøgspersoner.
- At der gives mulighed for, at borgere i forbindelse med besøg fra de 1-2 faste besøgspersoner efter en konkret vurdering og under visse betingelser får mulighed for at modtage besøg på indendørs arealer, som denne selv råder over.

De herefter gældende regler om midlertidigt besøgsforbud på sociale tilbud beskrives og uddybes nedenfor.

¹ Jf. bkg. nr. 372 af 4. april 2020 om midlertidigt forbud mod besøg på anbringelsessteder og botilbud m.v. på socialområdet i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19) og skrivelse nr. 9189 af 4. april 2020, Orientering om besøgsforbud m.v. på sociale tilbud.

Denne orienteringsskrivelse erstatter således ministeriets orienteringsskrivelse af 4. april 2020.

For at sikre yderligere bred orientering om lempelse af det midlertidige besøgsforbud skal kommunalbestyrelsen umiddelbart i forbindelse med bekendtgørelsens ikrafttræden offentliggøre meddelelse om forbuddet på kommunens hjemmeside, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 3. Ministeriet skal derudover bede socialtilsyn, kommuner og regioner om at videreformidle indholdet af denne orienteringsskrivelse til de tilbud, der føres tilsyn med. Til brug herfor er der vedlagt et faktaark med opsummering af de væsentligste punkter. Faktaarket vil snarest blive opsat i en lettilgængelig/grafisk udgave, som umiddelbart kan formidles til de tilbud, der føres tilsyn med, så det er synligt for borgerne på tilbuddene.

Tilbud omfattet af midlertidigt besøgsforbud

Det midlertidige besøgsforbud gælder følgende typer af offentlige og private tilbud, jf. bekendtgørelsens § 1:

- 1) Særlige dagtilbud efter § 32 i lov om social service.
- 2) Særlige klubtilbud efter § 36 i lov om social service.
- 3) Egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder efter § 66, stk. 1, nr. 5, i lov om social service.
- 4) Opholdssteder for børn og unge efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service.
- 5) Døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 7, i lov om social service.
- 6) Midlertidige botilbud til voksne efter § 107 i lov om social service.
- 7) Længerevarende botilbud efter § 108 i lov om social service.
- 8) Kvindekrisecentre efter § 109 i lov om social service.
- 9) Forsorgshjem, herberger m.v. efter § 110 i lov om social service.
- 10) Botilbudslignende tilbud omfattet af § 4, stk. 1, nr. 3, i lov om socialtilsyn.

Det midlertidige besøgsforbud omfatter i udgangspunktet både fællesarealer og udearealer samt den del af tilbuddet, som beboeren selv råder over. Undtagelserne til besøgsforbuddet beskrives nedenfor.

Medarbejdere på tilbuddene og personer, der skal levere varer eller serviceydelser til tilbuddet, anses ikke som besøgende. Det betyder, at f.eks. læger, frisører e.l., som kommer til tilbuddet udefra for at tilse eller servicere en enkelt eller flere borgere, ikke anses som besøgende.

Undtagelser til besøgsforbuddet i kritiske situationer

Det midlertidige besøgsforbud omfatter, jf. bekendtgørelsens § 5, ikke besøg i kritiske situationer.

Ved kritiske situationer forstås, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 1:

- Uopsætteligt besøg fra en nær pårørende til en kritisk syg eller døende person.
- Forældres eller andre nære pårørendes besøg hos et barn under 18 år.
- Forældres eller andre nære pårørendes besøg hos en voksen med en sådan kognitiv funktionsnedsættelse, at personen mangler evnen til at forstå og acceptere formålet med besøgsrestriktionerne og dermed har et helt særligt behov for besøg. Beslutning om, hvorvidt der i sådanne situationer foreligger en kritisk situation, træffes af tilbuddets ledelse på baggrund af deres kendskab til beboeren og dennes forhold til forældre og nære pårørende.

Der skal gøres opmærksom på, at der for anbragte børn og unge kan være truffet afgørelse om begrænsninger i samvær og kontakt efter § 71 i lov om social service, eller om at samværet midlertidigt udøves på anden måde, f.eks. ved elektronisk kommunikation, jf. § 6 i bekendtgørelse nr. 559 af 30. april 2020. Disse afgørelser står ved magt uanset retten til besøg i kritiske situationer.

Ved nære pårørende forstås, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2, ægtefælle, samlever og slægtninge i lige linje. Fjernere slægtninge, søskende, stedbørn og plejebørn kan efter omstændighederne også anses som nære pårørende, navnlig i de tilfælde, hvor der ikke er en ægtefælle, samlever eller børn. En person, som borgeren er nært knyttet til, vil efter en konkret vurdering kunne anses for nær pårørende.

Beslutning om, hvorvidt der er tale om en nær pårørende, træffes af tilbuddets ledelse. Borgerens opfattelse af, hvem der er nære pårørende, skal tillægges betydning.

Besøg i kritiske situationer sker efter anvisninger fra tilbuddets ledelse og kan som hidtil ske på fællesarealer både indendørs og udendørs samt på den del af tilbuddet, som borgeren selv råder over. Se også nedenfor under punktet *Tilrettelæggelse af besøg*.

Besøg af 1-2 faste besøgs personer

Hvis borgeren eller dennes pårørende anmoder om det, skal tilbuddets ledelse udpege 1-2 faste besøgs personer blandt borgerens nære pårørende, jf. ovenfor, som kan besøge borgeren. Sådanne besøg skal som det helt klare udgangspunkt ske på tilbuddets udearealer. Der udpeges ikke besøgs personer for borgere, der kan modtage besøg i kritiske situationer, jf. ovenfor, da disse borgere allerede på den baggrund kan modtage besøg af nære pårørende.

Udpegningen af de faste besøgs personer skal ske efter en konkret vurdering og i samråd med borgeren og dennes pårørende. Den konkrete vurdering kan bl.a. basere sig på:

- Tilbuddets kendskab til beboeren.
- Bekendtgørelsens definition af nære pårørende.
- Tilbuddets hidtidige erfaringer med besøg hos den pågældende beboer.
- Beboerens evt. egne tilkendegivelser.
- Tilkendegivelser fra personer, der ønsker at være den pågældendes faste besøgs personer.

Tilbuddet kan desuden efter en samlet socialpædagogisk og sundhedsfaglig konkret vurdering beslutte, at borgeren kan modtage besøg af de 1-2 faste besøgs personer i den del af tilbuddet, som beboeren selv råder over ud.

Følgende forhold skal indgå i vurderingen af, om borgeren kan modtage besøg i den del af tilbuddet, som beboeren selv råder over:

- Om borgeren har egen indgang fra udearealer.
- Om sundhedsmyndighedernes generelle retningslinjer kan overholdes.
- Om de besøgende alene har adgang til beboerens egen bolig og således ikke kan benytte indendørs fællesarealer.
- Om borgeren har en grundlæggende forståelse for smitterisiko, hygiejne og rengøring.

Tilrettelæggelse af besøg

Besøg i kritiske situationer samt besøg fra 1-2 faste besøgspersoner på udearealer eller evt. på indendørs arealer, som borgeren selv råder over, jf. ovenfor, skal ske under iagttagelse af sundhedsmyndighedernes retningslinjer for håndtering af Coronavirus-sygdom 2019 (COVID-19), herunder i forhold til inddæmning og minimering af smitterisiko, og gennemføres efter anvisning fra tilbuddets ledelse og under hensyntagen til tilbuddets medarbejdere og øvrige beboere m.v.

Det er tilbuddets ledelse, der fastlægger rammerne for besøg. Det indebærer en konkret og lokal vurdering, herunder af tilbuddets konkrete indretning. Følgende bør ligeledes indgå i vurderingen:

- Om der blandt borgerne i tilbuddet er borgere, som efter sundhedsmyndighedernes generelle retningslinjer eller efter vurdering fra borgerens egen læge er i særlig risiko for smitte.
- Fastsættelse af en tidsramme for besøgenes varighed.
- Fastlæggelse af besøgenes hyppighed.
- Fastsættelse af et tidsinterval for, hvornår der er åbent for besøg.
- Fastsættelse af et maksimum for antal besøgende.
- Behov for adskillelse af arealer til besøg, f.eks. i form af opsætning af telte, pavilloner, plexiglas og skillevægge.
- Afvikling af besøg i form af "gåtur i haven eller en snak hen over hækken".

Tilbudsledelsens ansvar for tilrettelæggelsen indebærer bl.a., jf. bekendtgørelsens § 7, at besøg kan udskydes, hvis det i den konkrete situation vurderes, at besøget ikke kan gennemføres på forsvarlig vis, herunder hvis den enkelte borger eller de besøgende ikke har en grundlæggende forståelse for smitterisiko, hygiejne og rengøring. Besøg kan desuden udskydes, hvis tilbuddets ledelse vurderer, at besøg ikke kan gennemføres uden at udsætte borgere i særlige risikogrupper for smittefare. Tilbudsledelsen kan ikke herudover afslå besøg.

Tilsyn

Besøg fra nære pårørende kan have stor betydning for den enkelte borgers tryghed og trivsel, og dermed har det også meget stor betydning, hvis tilbuddet efter en konkret vurdering beslutter, at en borger ikke kan have besøg. Social- og Indenrigsministeriet skal derfor opfordre de kommuner, som efter servicelovens § 148 fører personrettet tilsyn med borgere i tilbud omfattet af det midlertidige besøgsforbud, om at have særligt fokus på dette i forbindelse med tilsynet.

Ministeriet skal desuden opfordre de kommuner, regioner og socialtilsyn, som fører driftsorienteret tilsyn med de enkelte tilbud, om at have fokus på tilbuddenes generelle administration af de fastsatte regler og særligt af mulighederne for at udskyde besøg efter konkrete vurderinger.

Ændring eller ophævelse af besøgsforbud

Besøgsforbuddet vil blive ophævet, når dette efter en sundhedsfaglig vurdering ikke længere vurderes nødvendigt eller hensigtsmæssigt, ligesom en sådan vurdering vil kunne føre til en ændring af bekendtgørelsens rammer. Besøgsforbuddet vil efter bekendtgørelsens § 8, stk. 2, senest blive ophævet den 1. juli 2020.

Ikrafttræden

De ændrede regler om midlertidigt besøgsforbud er trådt i kraft dags dato den 13. maj 2020. Besøg i kritiske situationer afvikles som hidtil. Udpegning af 1-2 faste besøgs-personer og besøg fra disse skal hurtigst muligt føres ud i livet på de enkelte tilbud i takt med, at de nødvendige ressourcer og fysiske indretninger er til stede, og skal kunne afvikles i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelsen efter senest 7 dage fra bekendtgørelsens ikrafttræden, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 4.

Det bemærkes, at det midlertidige besøgsforbud kun gælder for besøg, der skal afvikles **på** tilbud, der er omfattet af bekendtgørelsen. Borgerne på disse tilbud vil således på sædvanlig vis fortsat kunne forlade tilbuddet for f.eks. at foretage indkøb, gå en tur, besøge familier og venner eller lignende. Og det er ikke muligt at nægte borgeren at vende tilbage til botilbuddet efter sådanne besøg, ærinder eller lignende uden for tilbuddet. For borgere over 18 år er botilbuddet således at betragte som borgerens hjem. Det samme gør sig gældende for børn og unge anbragt uden for hjemmet. Der er således ikke et forbud mod besøg, der foretages andre steder end på de sociale tilbud, der er omfattet af bekendtgørelsen.

Sundhedsfaglig og socialfaglig vejledning

Myndigheder og tilbud kan finde nærmere relevant social- og sundhedsfaglig vejledning her: <https://sim.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2020/maj/borgere-paa-sociale-botilbud-kan-nu-modtage-besoeg-paa-udearealer/>.

Hvis tilbuddet i forbindelse med gennemførelse af besøg eller i øvrigt har behov for sundhedsfaglig vejledning kan Styrelsen for Patientsikkerhed kontaktes på tlf. 70 20 02 66 (alle hverdage 9-22).

Hvis tilbuddet i forbindelse med gennemførelse af besøg eller i øvrigt har behov for socialfaglig vejledning kan Socialstyrelsen/VISO kontaktes på tlf. 72 42 40 00 (alle hverdage kl. 9-18).

Ved yderligere spørgsmål vedrørende socialområdet, som der ikke kan findes svar på hos relevante myndigheder, kan Social- og Indenrigsministeriet kontaktes på nedenstående numre:

- Faglige spørgsmål vedr. udsatte børn: Tlf. 41 85 12 53.
- Faglige spørgsmål vedr. udsatte voksne: Tlf. 41 85 12 10.
- Faglige spørgsmål vedr. børn og voksne med handicap: Tlf. 41 85 12 52.
- Spørgsmål til bekendtgørelse om mulighed for midlertidig fravigelse af forpligtelser for det offentlige og af privates rettigheder over for det offentlige på socialområdet som led i håndtering af COVID-19 eller bekendtgørelse om midlertidigt forbud mod besøg på anbringelsessteder og botilbud m.v. på socialområdet i forbindelse med håndtering af COVID-19: Tlf. 41 85 14 68/ 41 85 13 40.

Med venlig hilsen

Anita Hørby
Kontorchef